

**احکام معذورین در حج و عمره
و مبانی آن از منظر فقه مذاهب خمسہ**

www.ketab.ir
دکتر سمیه صادقی

زیر نظر دکتر محمدرضا کاظمی گلوردی

صادق، سمیه، ۱۳۶۱ -	سرشناسه
احکام معذورین در حج و عمره و میانی آن از منظر فقه مذاهب خمس /	عنوان و نام پدیدآور
سمیه صادقی؛ زیر نظر محمدرضا کاظمی گلوردی.	
تهران: حقوق یار، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۴۲۲ ص.	مشخصات ظاهری
۹۷۸-622-7220-37-7	شابک
فیبا:	وضعیت فهرست نویسی
حج - فتواها	موضوع
Hajj -- Fetwas*	
حج عمره - فتواها	
Hajj omra -- Fatwas*	
حج - استطاعت	
Hajj -- Capacity finance*	
فقه تطبیقی	
Islamic Law, Comparative*	
کاظمی گلوردی، محمدرضا، ۱۳۴۲ -	شناسه افزوده
۸/BP۱۸۸:	رده بندی کنگره
۳۵۷/۲۹۷:	رده بندی دیوبی
۸۶۸۱۷۰۴:	شماره کتابشناسی ملی

احکام معذورین در حج و عمره و میانی آن از منظر فقه و مذاهب خمس سمیه صادقی زیر نظر محمدرضا کاظمی گلوردی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۰

انتشارات: حقوق یار

تیراژ: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۲۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

ISBN: 978-622-7220-37-7

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۲۰-۳۷-۷

مرکز بخش: تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، خیابان
روانمهر، بن بست دولت شاهی، پلاک ۱ واحد ۱،
انتشارات حقوق یار

فروشگاه الکترونیکی: www.hoghoghyaar.com

تلفن تماس: ۰۲۸۵، ۶۶۴۰۶۶۴-۶۶۹۷۷۸۴-۶۶۹۵۲۰۷۳

فکس: ۶۶۴۹۲۲۹۵

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱۷
فصل اول: مفاهیم و کلیات.....	۱۹
۱-۱- آشنایی با مفاهیم.....	۲۱
۱-۱-۱- مفهوم «حج».....	۲۱
۱-۱-۲- مفهوم «عمره».....	۲۱
۱-۱-۳- مفهوم «معدور».....	۲۲
۱-۱-۴- مفهوم «مبانی».....	۲۳
۱-۱-۵- مفهوم «مذاهب خمس».....	۲۳
۱-۲- خاستگاه حج ابراهیمی.....	۲۴
۱-۳- فلسفه حج.....	۲۴
۱-۴- شرایط وجوب حج.....	۲۶
۱-۵- وجوب حج فوری است یا غیر فوری؟.....	۳۶
۱-۶- اقسام حج.....	۳۸
۱-۶-۱- حج تمتع.....	۳۸
۱-۶-۲- حج افراد.....	۴۰
۱-۶-۳- حج قرآن.....	۴۱
۱-۷- تفاوت حج تمتع، افراد و قرآن.....	۴۴
۱-۸- واجبات حج.....	۴۵
۱-۹- اقسام عمره.....	۴۶
۱-۹-۱- عمره مفرده.....	۴۷
۱-۹-۲- عمره مبتوله.....	۴۹
۱-۹-۳- عمره تمتع.....	۴۹

- ۱۰-۱- نیابت در عمره و حج ۵۱
- ۱۱-۱- نایب معذور ۵۲
- فصل دوم: مناسک عمره و حج ۵۵
- بخش اول: احرام ۵۷
- ۱-۱-۲- مفهوم «احرام» ۵۷
- ۱-۲-۲- میقات ۵۸
- ۱-۲-۱-۲- مفهوم «میقات» ۵۸
- ۱-۲-۱-۲-۱- میقات زمانی ۵۸
- ۱-۲-۱-۲-۲- میقات مکانی ۵۹
- ۱-۲-۳- مسائل احرام معذورین ۶۳
- ۱-۳-۱-۲- احرام پیش از میقات ۶۳
- ۱-۳-۲- تأخیر احرام از میقات ۶۴
- ۱-۳-۳-۱-۲- گذر از میقات بدون احرام ۶۸
- ۱-۳-۳-۱-۲- جواز گذر از میقات بدون احرام ۷۱
- ۱-۳-۴-۱-۲- احرام بیهوش ۷۲
- ۱-۴-۳-۱-۲- محرم نمودن بیهوش ۷۳
- ۱-۴-۳-۱-۲- احرام به نیابت بیهوش ۷۳
- ۱-۵-۳-۱-۲- احرام مجنون ۷۵
- ۱-۵-۳-۱-۲- احرام به نیابت مجنون ۷۶
- ۱-۵-۳-۱-۲- جنون پس از احرام ۷۷
- ۱-۵-۳-۱-۲- افاقه مجنون ۷۸
- ۱-۶-۳-۱-۲- احرام بانوان معذور ۷۹
- ۱-۶-۳-۱-۲- احرام بانوان حائض و نفساء ۸۰
- ۱-۶-۳-۱-۲- احرام بانوان مستحاضه ۸۴
- ۱-۷-۳-۱-۲- مراحل خروج از احرام ۸۵
- ۱-۸-۳-۱-۲- احرام شخص خنثی ۸۸
- ۴-۱-۲- واجبات احرام ۹۰
- ۱-۴-۱-۲- نیت ۹۰

مقدمه

با توجه به این که امروزه موضوع حج و عمره به دلیل سهولت سفر، یکی از موضوعات مورد ابتلای میلیون‌ها مسلمان گردیده و هرساله تعداد زیادی از مسلمین، راهی این سفر و اتیان مناسک معنوی آن می‌شوند و هر سال تقاضا برای آن بیشتر و بیشتر می‌شود، طبیعی است که پرسش‌ها برای احکام و کیفیت این دو عمل مهم برای افرادی که احیاناً در طول مدت آن دچار مشکل شده و از انجام برخی از مناسک آن ناتوان می‌گردند، نیز افزایش می‌یابد. از طرفی لزوم بهره برداری از این اجتماع عظیم و مبارک اسلامی در جهت تقریب بین مذاهب و نزدیک نمودن دل‌های مسلمین به یکدیگر و برجسته نمودن نقاط اشتراکی در احکام، همه و همه ایجاب می‌کند به این موضوع از نگاه مذاهب عمده اسلامی پرداخته شود تا از طرفی نیاز حجاج و عمره گزاران به احکام شرعی مختلف در این مورد پاسخ داده شود و هم روشن گردد که مذاهب فقهی در مجموعه احکام اسلامی، اختلاف چندانی ندارند و نقاط اتفاقی آنان به مراتب بیش از اختلاف اندکشان در چند مسئله فقهی است.

از آن جا که وظیفه معذورین و احکام فقهی آنان در کتب فقهی جامع در بخش حج و عمره، به طور طبیعی و فی الجمله مطرح شده و هریک از فقهاء و مؤلفین آن کتب، به بخشی از احکام معذورین پرداخته، ثانیاً آرای مذاهب خمسہ را در این موضوع، به شکل مقارنه و مقایسه کنار یکدیگر گردآوری نکرده اند، نویسنده بر آن شد تا احکام معذورین در مناسک حج و عمره را در یک نوشتار از منظر فقه‌های مذاهب خمسہ به صورت تطبیقی مورد بررسی قرار داده و مبانی آن از آیات و روایات را گردآوری نماید.

فوائد و نتایجی که از این نوشتار به دست می‌آید عبارتند از :

۱- آشنایی افراد عمره‌گزار و حاجیان حرم امن الهی با تکالیف خود در موارد عذر.

۲- آشنایی با نظرات فقهای امامیه در موضوع مورد بحث.

۳- آشکار شدن نقاط اتفافی و اختلافی فقهاء و مذاهب فقهی اسلام در جهت تقریب بین مذاهب.

این پژوهش در مقام گردآوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای انجام می‌گیرد؛ و شیوه این نوشتار در مقام تدوین و عرضه، توصیفی - تحلیلی است.

در پایان باید گفت: پژوهش حاضر متشکل از سه فصل است:

فصل اول با عنوان مفاهیم و کلیات، به مفاهیم حج، عمره، فلسفه حج، شرایط وجوب حج، اقسام حج و عمره و... می‌پردازد.

فصل دوم با عنوان مناسک عمره و حج، حاوی هشت بخش از احرام، طواف و نماز آن گرفته تا وقوفین و مناسک مناسک را تبیین می‌کند و در بخش آخر، موارد تبدیل نوعی از حج به نوعی دیگر را شرح می‌دهد.

فصل سوم با عنوان احکام حصر و صد شامل دو بخش است که احکام محصور و مصدود را بیان می‌دارد.